799/08

Den 23. juni 2008 blev i sag nr. 72.781:

xxx xxxxxxx
xxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

SEB Pension
Postboks 100
0900 København C

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikrede, der har pensionsordning med dækning ved tab af erhvervsevne i SEB Pension, tidligere Codan Pension, klager over selskabets afvisning af at yde præmiefritagelse og udbetale forsikringsydelse ved tab af erhvervsevne efter den 1/3 2007.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad efter ovennævnte dato.

Pensionsordningen giver ret til fuld præmiefritagelse og udbetaling af fulde ydelser, hvis klagerens generelle erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes med mindst to tredjedele af den fulde erhvervsevne. Nedsættes erhvervsevnen med mellem halvdelen og to tredjedele, har klageren ret til halv præmiefritagelse og udbetaling af halve ydelser. Der er en karensperiode på tre måneder.

Klageren, der er født i 1972, anmeldte i august 2005 til selskabet, at hun siden januar 2005 havde været sygemeldt fra sit arbejde som grafiker på grund af konstant spændingshovedpine.

På baggrund af sygemeldingen bevilgede selskabet præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne i en midlertidig periode fra karenstidens udløb den 4/4 2005 til den

1/10 2005. Præmiefritagelsen og udbetalingen blev efterfølgende forlænget. Herefter overgik selskabet til vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, som ikke fandtes nedsat i dækningsberettigende grad. Præmiefritagelsen og udbetalingen ophørte derfor pr. 1/3 2007.

I vurderingen af klagerens erhvervsevnetab indgik diverse lægelige og kommunale oplysninger, som selskabet løbende modtog i forbindelse med sagens behandling.

Af statusattest af 18/2 2005 fra Hovedpinecentret, Amtssygehuset i G., fremgår:

> "1. Statusbedømmelse på grundlag af patientjournal m.v.
> Følges her for svær kronisk hovedpine. Er taget ud af medicinoverforbrug uden at det har bedret hovedpinen i sig selv. Sættes nu i forebyggende medicinsk behandling og det forventes at prognosen er rimelig. Det vil være en stor fordel for pt. hvis hun arbejdsmæssigt kan omplaceres, så hun ikke skal sidde hele dagen bag en skærm idet myoser i nakkeskulderåget utvivlsomt spiller en betydelig rolle for hendes hovedpine."

I generel helbredsattest af 23/2 2005 hedder det bl.a.:

> "5. Beskrivelse af funktionsevnen
> Patientens hovedpine begyndte i forbindelse med, at hun startede med at arbejde som grafiker og er fortsat gennem alle årene.
> Har problemer med at kunne udholde at sidde 7-8 timer bag en skærm hver dag og arbejde med mus, hvilket man er nødt til, når man er grafiker. Kan godt holde til at lave andet arbejde, f.eks. gøre rent derhjemme, male osv. men kan ikke holde ud at have så ensidigt arbejde, som hun har nu.
> …
> 6. Prognose
> Hvis patienten fortsætter med det nuværende arbejde tror jeg hendes spændingshovedpine recidiverer. Men får hun et arbejde, hvor hun ikke er så lang tid ved skærmen og mere varierende arbejde tror jeg sagtens, at hun kan blive helt rask."

Det fremgår af de kommunale akter, at klageren den 1/6 2005 påbegyndte virksomhedspraktik i sin ægtefælles virksomhed (fotograf) med en planlagt arbejdstid på 15-20 timer pr. uge. Der var skånehensyn i form af ”ingen tunge løft”, ”afvekslende arbejdsstillinger” og ”ikke længerevarende skærmarbejde”.

Af kommunalt notat af 12/4 2006 fremgår:

> "12.04.06 - MP:
> AJ har siden 01.06.05 været i praktik ved sin ægtemand, som er fotograf. Der har været opfølgningsmøde 17.11.05 på praktikpladsen. Der er modtaget notat vedr. dette fra jobkonsulenten, hvoraf det kan læses, at AJ på daværende tidspunkt kunne arbejde ca. 25 timer pr. uge. Arbejdsopgaverne har været forefaldende kontorarbejde, assisteret ved fotooptagelser

og i mindre omfang udført grafiske EDB opgaver. AJ har givet udtryk for, at arbejdet er meget afvekslende, og der er mulighed for at lave opgaverne i eget tempo og samtidig er der mulighed for at hun kan hvile sig ved behov, hvilket gør, at AJ føler sig godt tilpas i praktikken.

Der har været endnu et opfølgningsmøde på praktikpladsen 01.03.06 og af det modtagne notat fra mødet kan det læses, at AJ ikke har fået det bedre helbredsmæssigt men stadig fungerer godt i praktikken. Hun føler en større forståelse for sin situation end hun vil have andre steder. AJ oplyser, at hun stadig arbejder ca. 25 timer pr. uge og hviler ca. 2x30 min. pr. arbejdsdag. Endvidere har hun mulighed for at arbejde hjemmefra, hvis hun har det meget dårligt.
Arbejdsopgaverne er fortsat de samme. I notatet kan følgende vurdering fra jobkonsulenten læses:
'Det vurderes, at AJ ikke har fået det bedre helbredsmæssigt trods afvekslende arbejdsopgaver/stillinger. AJ forsøger at finde alle muligheder i forhold til bedring af hendes hovedpine, dette dog uden held. For AJ er det vigtigt, at hun føler sig ligeværdig på arbejdspladsen. Samtidig kan jeg stille tvivl ved at afprøve AJ andre steder, da der netop ikke har vist sig nogen bedring i praktikperioden. Der skal overvejes, om der skal indhentes lægelig afklaring om, hvorvidt behandlingsmulighederne er udtømte for AJ. Det bør også overvejes, om der skal være tale om etablering af fleksjob, da der er stor sandsynlighed for etablering af fleksjob på praktikstedet, hvor AJ trives, og hvor hendes skånehensyn tilgodeses."

Det fremgår af "Lægeattest ved nedsat erhvervsevne 2", som er dateret 12/10 2006, at klagerens egen læge på daværende tidspunkt vurderede, at klageren kunne arbejde 4-5 timer dagligt.

Klageren ønskede at blive ansat i fleksjob i sin ægtefælles virksomhed, men da kommunen fandt, at alle revalideringsmæssige tiltag ikke var udtømt, iværksatte kommunen fra december 2006 ny arbejdsprøvning i en blomsterbutik.

Selskabet indhentede fra overlæge J.O., Amtssygehuset i G., speciallægeerklæring af 26/1 2007. Erklæringen blev efterfølgende korrigeret. Af den korrigerede version, der er dateret 1/2 2007, fremgår bl.a.:

"**Aktuelle klager**
Patienten oplyser, at have hovedpine hver dag og dokumenterer dette ved hovedpinedagbog. Hovedpinen er konstant trykkende som et bånd omkring hovedet, og angives at have været uforandret i hele det terapeutiske forløb her. Det angives at hovedpinen forværres af fysisk aktivitet og i realiteten gør fysisk aktivitet umulig. Blot bilkørsel kan forværre smerterne i skulder og nakke. Svømning er det eneste hun kan foretage sig og det gør i første omgang smerterne værre, men når hun fortsætter gør det smerterne en lille smule bedre.

Øvrige organsystemer
Ingen kardiopulmonale klager, ingen diabetes eller hypertension. Har gennem årene i perioder haft dyspepsi formentlig pga. indtagelse af Treo. Ellers ingen klager fra organsystemer.

Medicin
Patienten er tilbage på Treo 2 tabl. x 3. Hun synes afhængig af dette, idet hun et par omgange er faldet tilbage til dette overforbrug trods store anstrengelser for at holde hende medicinfri.

Socialt
Har i lange perioder været sygemeldt. Har i en periode været på arbejdsprøvning i mandens firma på deltid, er aktuelt i arbejdsprøvning i blomsterforretning fra kommunen.

Objektivt
Udseende svarende til alder, psykisk fremtræder patienten naturlig.
Ydre kranium og hals: Byldeøm på tyggemuskler og nakkefæster. Endvidere massiv ømhed af nakke-skuler åget.
…
Konklusion
Patienten har en mangeårig kronisk hovedpine, spændingstypen samt mangeårigt overforbrug af Treo. Trods ihærdige anstrengelser på at standse overforbruget er hun igen vendt tilbage i et par omgange til overforbrug af Treo. Det skal dog anføres, at hun i den medicinfrie periode ikke fik nogle væsentlig bedring, hvorfor man ikke med sikkerhed kan sige at Treo forværrer hendes hovedpine. Problemet er ikke så meget de kroniske hovedpine af spændingstypen, som normalt vil tillade at man arbejder fuldt ud. Problemet synes mere at være smerter i nakke-skulder åget, som forværres af fysisk aktivitet. I hvilken grad dette nedsætter arbejdsevnen er meget vanskeligt at vurdere da det i høj grad afhænger af hvilken type arbejde man kan finde til patienten. Mht. prognosen er denne uvis, men i betragtning af det mangeårige forløb, skønnes den relativt ugunstig. Der er ikke mulighed for yderligere diagnostisk udredning eller yderligere behandlingstiltag."

Klageren var utilfreds med konklusionens formulering, hvorfor hun efterfølgende rettede henvendelse til overlæge J.O., der som følge heraf tilskrev hende. Af den til klageren fremsendte skrivelse fremgår bl.a.:

"Som det fremgår af min beskrivelse er hovedpinen en meget væsentlig faktor. Den er svær og den har været umulig at behandle til trods for at vi her besidder landets højeste ekspertise. Jeg skulle nok rettere have udtrykt det således, at hvis du ikke også havde nakke-skulder smerter og forværring ved fysisk aktivitet, så ville det have været muligt at revalidere til et ikke fysisk krævende arbejde. Nu foreligger der imidlertid både hovedpine og andre problemer."

I kommunalt notat af 5/3 2007 vedrørende opfølgning på det i december 2006 iværksatte virksomhedspraktikforløb hedder det bl.a.:

"**Udgangspunkt:** Virksomhedspraktik etableret i perioden 07.12.06-31.03.07 ved I. …
Deltagere ved opfølgningen: Lisbeth Petri, Ann Lerche Johnson og u.t.

Beskrivelse af forløbet: A. fortæller at det er blevet værre helbredsmæssigt. Denne praktikperiode har gjort, at hun har fået en forstærket hovedpine, selvom hun varierer hendes arbejdsopgaver. For at holde til denne praktikperiode har hun været nødsaget til at begynde at tage medicin igen - treo, 5x2 tabletter om dagen - De tager lidt af smerterne, men ikke nok - hun har en knaldende hovedpine og føler nogle gange, det er som om hun får et or-

dentligt slag i nakken. Siger hun har hovedpine altid, men den forstærkes af fysisk aktivitet. Hun er meget træt hele tiden og har svært ved at koncentrere sig og huske ting. Føler det er meget hårdt at gå igennem dette forløb.

Selvom A. har haft det meget dårligt, har hun - når hun har haft lidt overskud - kunne hygge sig med nogle nye ting/opgaver og hendes kolleger.

A. arbejdede til at begynde med 25 timer om ugen. Dette var for meget, og hun var fuldstændig færdig når hun kom hjem, træt, ingen overskud, forfærdelig hovedpine m.m. Derfor blev det aftalt at hun skulle nedsætte hendes timer til 20 timer pr. uge/4 timer pr. dag, og gradvis øge. A. har ikke formået at øge arbejdstiden. A. sover når hun kommer hjem for at få lidt overskud igen.
…
Arbejdsgivers vurdering: Arb.giv. L.P. siger det tydeligt kan mærkes og ses på A. at hun har det rigtig dårligt. Derfor er det klart at A. ikke har så meget drivkraft i sig - dog ingen uvilje, da hun har gjort det hun skulle og kunne. Ind i mellem kan Ann virke lidt fraværende, og hun går lidt væk for sig selv - det er tydeligt at hendes hovedpine fylder meget. Arb.giv. har haft en del i praktik, men har ikke kendt nogen der havde det så dårligt og mener det er svært at finde et job til A., hvor de ikke er afhængige af hende - siger det er A. simpelthen for dårlig til. Uanset hvor A. skulle ansættes, vil der være opgaver hun skulle løse og med den ustabilitet hun har haft, kan man ikke regne med at opgaverne bliver løst, hvilket er et problem. I opgaveløsningen er A.s tempo nedsat i forhold til andre. Arb.giv. mener også det er et problem, at hun ikke kan have selv lette fysiske arbejdsopgaver pga. smerter i hovedet, nakke, skulder og lænd.

Fravær: Der har været en del fravær - ca. 1-2 dage pr. uge pga. meget stærk hovedpine. Derudover har der været ca. 1 uges fravær pga. lungebetændelse.

Skånehensyn: Varierende arbejdsopgaver og stillinger, da statisk arbejde skal undgås. Mulighed for pauser efter behov.

Arb. opgaver: Der har været meget varierende arbejdsopgaver som budkørsel, pakke varer ind, ud, sætte på plads og prismærke. Lave salgsopstillinger, kundeekspedition, skåret blomster, binde enkle dekorationer/kranse. Derudover har der været udendørs arbejde som at rydde op i blomster udstillingen udendørs, klippet pil og grene m.m.

Helbredet er ikke blevet bedre i forløbet, selvom hun er kommet ind i arbejdsopgaverne, og på den baggrund ikke skulle spænde så meget - A. føler ikke hun spænder. Der har været opgaver som hun har haft svært ved - bl.a. at rense gran og lave dekorationer, da det har været hårdt for hendes skulder og nakke.

Jobkonsulentens vurdering: A. har nu været igennem 2 arbejdsprøvninger, hvor den første afprøvning ved Fotograf J. viste, at A. i gennemsnit/dog meget svingende kunne være på arbejde i ca. 32 timer pr. uge incl. De nødvendige pauser flere gange om dagen, hvor hun bl.a. sov til middag 1-2 timer hver dag - nogle gange hjemme, andre gange på arbejdspladsen. Denne afprøvning var god for A., da hun kunne arbejde i eget tempo og gå til og fra opgaver alt afhængig af hvad hun magtede. Arb.opgaverne var også gode, da det var lette opgaver som at bistå fotografen, udvælge fotos m.m. som hører til hendes fagområde. Selvom det var forholdsvis mange timer A. var på arbejde, var hendes effektive arbejdsevne kun ca. 21 timer pga. de mange pauser - i den effektive arbejdstid er der fortsat skånehensyn som nedsat arb.tempo, ikke for mange opgaver ad gangen, ikke for meget ansvar der kræver meget koncentration m.m

> Arbejdsprøvningen ved I. har vist sig, at A.s helbred ikke bedres, trods meget varierende arbejdsopgaver. A. har ført dagbog - vedlagt - og hun har været meget ustabil i forløbet. Det har vist sig at arb.evne og helbred er yderligere forringet i forhold til sidste arb.prøvning.
> …
> Da A. har fået det dårligere helbredsmæssigt i forbindelse med afprøvningen, og hun ikke formår at øge hendes arbejdstid, og en ændring af arbejdsopgaver ikke vurderes at kunne gøre en forskel, er det i samråd med A. og arb.giv. besluttet at stoppe praktikforløbet den 09.03.07."

Ved Beskæftigelsesankenævnets afgørelse af 27/6 2007 blev klageren fundet berettiget til fleksjob. Af begrundelsen for afgørelsen fremgår bl.a.:

> "Nævnet finder, at det vil være åbenbart formålsløst at gennemføre yderligere foranstaltninger med henblik på ordinær beskæftigelse.
>
> Nævnet har herved lagt vægt på, at De under arbejdsprøvningen i Deres ægtefælles virksomhed, ikke har været i stand til at udføre effektivt arbejde mere end ca. 21. timer om ugen i det sidste år. Nævnet er opmærksomt på, at Deres fremmøde i visse perioder var 32 timer om ugen, men det fremgår af sagen, at De brugte 2 timer hver dag på at hvile Dem enten på arbejdspladsen eller i eget hjem. I andre perioder var De alene i stand til at arbejde 15 timer om ugen.
>
> Nævnet har videre lagt vægt på, at der i arbejdsprøvningen ikke har været tale om fysisk belastende arbejde, ligesom der har været taget vidtgående hensyn."

Klageren blev ved virkning fra den 1/8 2007 ansat i fleksjob i ægtefællens virksomhed. Den faktiske arbejdstid blev ifølge bevillingen fastsat til 25 timer pr. uge, og det kommunale løntilskud udgjorde to tredjedele.

Af kommunalt journalnotat af 3/8 2007 fremgår:

> "Vedr. arbejdstid: Det bemærkes at de 25 timer ikke er vurderet til at være en effektiv arbejdstid. Det er vurderet at A. skal være på arbejdspladsen i gennemsnit 25 timer om ugen for at udføre det arbejde der svarer til lønudgiften for virksomheden, altså 1/3 af en løn for en fuldtidsansat."

Som tidligere anført afviste selskabet på baggrund af de modtagne oplysninger at yde forsikringsdækning efter den 1/3 2007. Klagerens indvendinger resulterede ikke i ændring af afgørelsen, hvorfor sagen den 31/10 2007 blev indbragt for Ankenævnet for Forsikring.

Klageren har nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at hendes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad, og at hun derfor er berettiget til fortsat præmie-

fritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne efter den 1/3 2007. Til støtte herfor har hun i den til nævnet fremsendte klage bl.a. anført:

> "Uover SBB's åbenlyse fejlfortolkning af special-læge udtalelsen, har SEB hæftet sig i en enkelt sætning, der figurere i en udtalelse fra R. Kommune (Bilag ..) 'Under arbejdsprøvning i Deres ægtefælles virksomhed, ikke har været i stand til at udfører effektivt arbejde mere end ca. 21 timer om ugen i det sidste år... ' Denne udtalelse stammer fra en periode hvor jeg fik stærk nerve medicin, som hjalp en smule, men desværre gav nogle stærke bivirkninger og jeg måtte stoppe igen.
>
> Ved min nuværende tilstand, og som den har været det sidste år, kan jeg ved den håndkøbs medicin jeg tager i dag, bidrage med 1/3 arbejdskraft.
>
> Jeg er vurderet ved R. Kommune til at have nedsat arbejdsevne med 2/3 (Bilag ..) Rent faktisk har min tilstand ikke ændret sig siden SEB accepterede min sygemelding fra 4/1-2005. Så min og min læges undren er stor over deres fortsatte afvisning af min meget klare sag.
>
> Min arbejdsevne og livskvalitet ER stærkt reduceret. Jeg mener bestemt at jeg meget tydeligt og bevisligt udfylder 'kravene' for hjælp fra SEB."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor i skrivelse af 15/1 2008 bl.a. anført:

> "Klageren lider af spændingshovedpine og ifølge supplerende udtalelser fra speciallæge J.O. også af nakke-skulder smerter og kan som følge heraf ikke varetage sit hidtidige arbejde som grafiker. Hun burde dog efter selskabets opfattelse ud fra de lægelige oplysninger, kunne varetage et andet arbejde på mere end halv tid af en almindelig arbejdsuge, hvis hun kan veksle mellem siddende, stående og gående arbejdsstillinger.
> …
> Klageren har da også rent faktisk været i stand til at varetage et arbejde 25 timer pr. uge i sin ægtefælles virksomhed. Et arbejde, der har bestået af forefaldende kontorarbejde, assistance ved fotooptagelser og grafiske EDB opgaver i et mindre omfang.
> …
> Af ovennævnte kan det udledes, at selvom klageren lider af spændingshovedpine og nakkeskulder smerter, burde hun på det generelle arbejdsmarked kunne påtage sig et arbejde i omfang svarende til mere end halvdelen af en almindelig arbejdsuge og derved tjene mere end halvdelen af, hvad der normalt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.
>
> Hun opfylder således ikke forsikringsbetingelserne og er ikke berettiget til forsikringsdækning."

Efterfølgende har selskabet vedlagt skrivelse af 6/2 2008 til nævnet fremsendt kopi af bl.a. den seneste fleksjobopfølgning fra december 2007. Det fremgår heraf, at jobkonsulenten ud fra det foreliggende vurderer, at det nuværende timetal, som ifølge det oplyste er 25 timer ugentligt, er passende, og at skånebehovene tilgodeses.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 3. Dækning ved tab af erhvervsevne**

…

Forsikringen giver ret til erstatning, hvis den forsikredes generelle erhvervsevne i forsikringstiden nedsættes på grund af helbredsforringelse (sygdom eller ulykkestilfælde), uden at det skyldes forsæt.

…

Tab af erhvervsevne foreligger, når den forsikrede ikke længere er i stand til - bedømt under hensyntagen til den forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Der er således tale om en generel og ikke individuel målestok, idet forsikredes erhvervsevne vurderes i forhold til alle erhverv, man med rimelighed kan forlange, forsikringstageren skal påtage sig - herunder også erhverv, som eventuelt måtte forudsætte omskoling.

…

Erstatning for tab af erhvervsevne som følge af helbredsforringelse udbetales, såfremt erhvervsevnen nedsættes med halvdelen eller mere af den fulde erhvervsevne efter følgende regler:

- nedsættes erhvervsevnen med mellem halvdelen og totrediedele af den fulde erhvervsevne, udbetales halvdelen af forsikringsydelsen. Samtidig nedsættes præmien til halvdelen.

- nedsættes erhvervsevnen med totrediedele eller mere af den fulde erhvervsevne, udbetales den fulde forsikringsydelse, og der ydes fuld fritagelse for betaling af præmie.

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen, herunder de fremlagte lægelige og kommunale oplysninger, finder nævnet det ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad efter den 1/3 2007. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde fortsat forsikringsdækning som sket.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen